

A REAKTORCSARNOKI SZELLŐZTETÉS HATÁSA SÚLYOS ATOMERŐMŰI BALESETNÉL

Deme Sándor¹, Pázmándi Tamás¹, C. Szabó István², Szántó Péter¹

¹MTA Energiatudományi Kutatóközpont, Budapest

²MVM Paksi Atomerőmű Zrt. Paks

**40. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam
Hajdúszoboszló, 2015. április 21-23.**

MIÉRT FOGLALKOZUNK A KÉRDÉSSSEL?

Súlyos balesetre vonatkozóan még nem készült számítás a reaktorcsarnok szellőztetésének hatásáról.

MIÉRT A REAKTORCSARNOKKAL FOGLALKOZUNK?

A súlyosan szennyezett hermetikus tér szivárgása döntően a reaktorcsarnok felé történik.

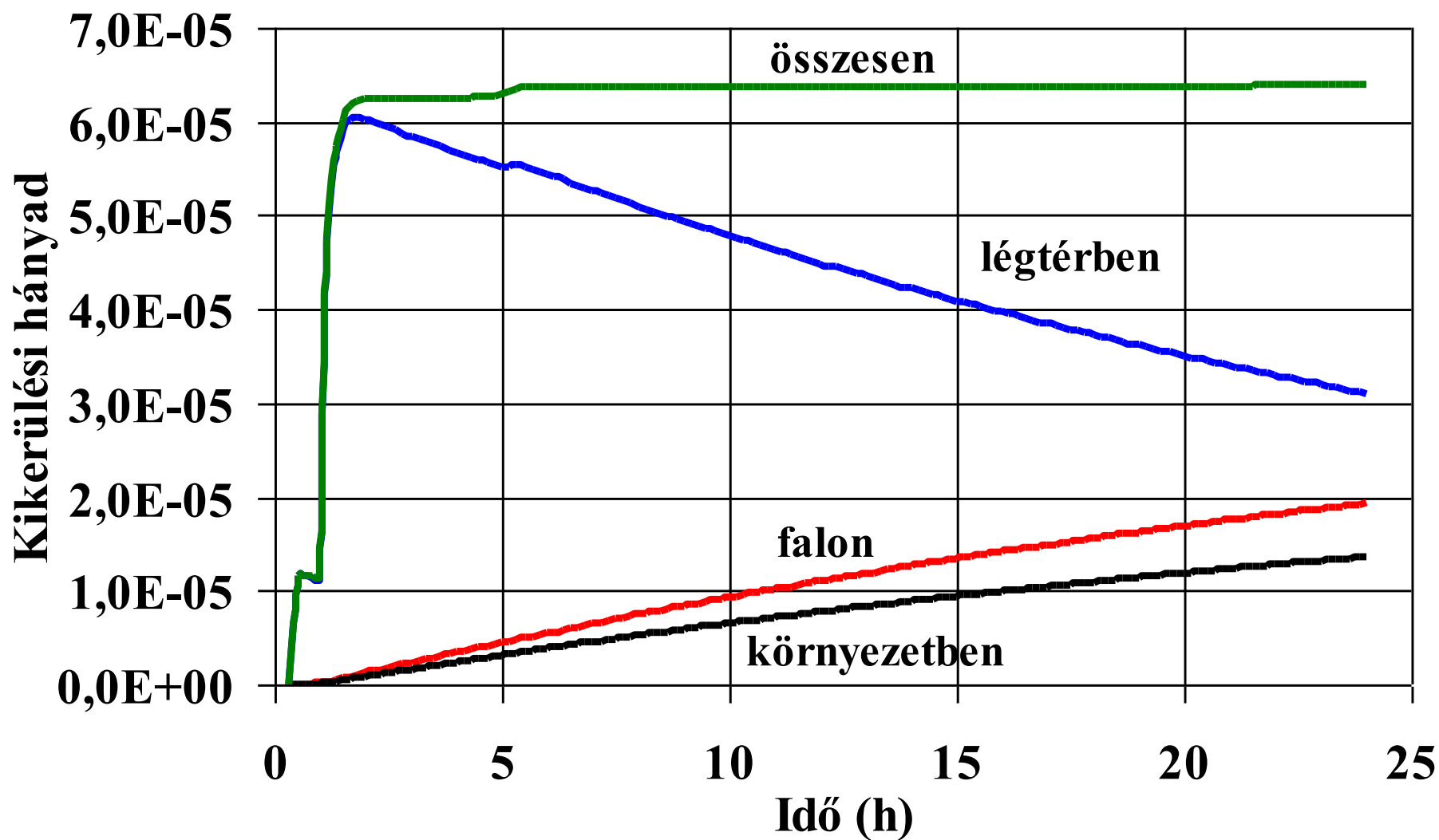
MILYEN ESETET VIZSGÁLUNK?

- **A baleset zónaolvadással jár.**
- **Nincs hermetikus tér sérülés.**
- **Nincs feszültségkiesés, a szellőztető rendszerek üzemképesek. (1 db TN01 szellőztető rendszer teljesítményigénye ~100 kW)**

AZ ESEMÉNYLÁNC (NUBIKI ADATOK)

- **0. perc. 200%-os csőtörés. A zóna üzemzavari hűtőrendszer (ZÜHR) és a sprinklerek nem működnek.**
- **20. perc. A résaaktivitás megjelenik a hermetikus térben.**
- **31. perc. A zónaolvadás kezdete.**
- **90. perc. Egy kisnyomású zóna üzemzavari hűtőrendszer indul.**

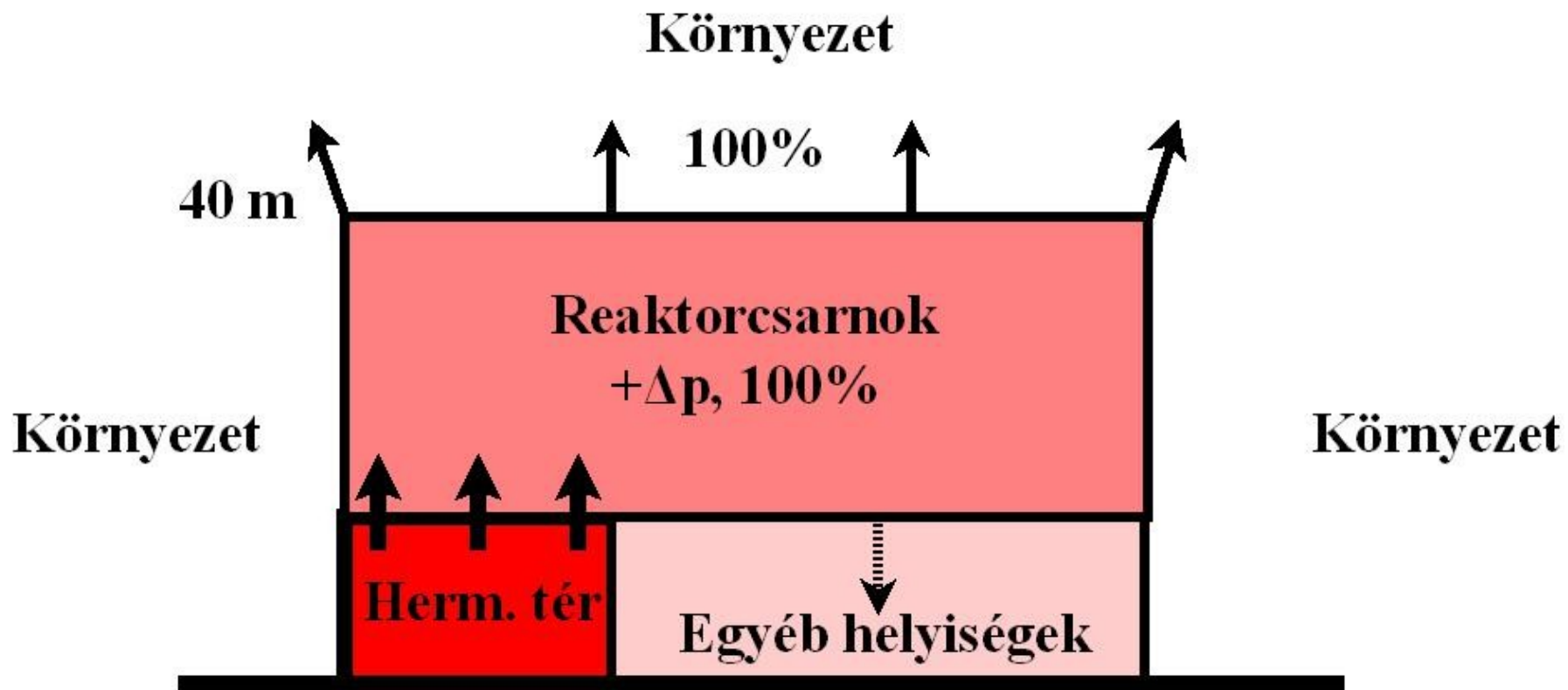
A jódk aktivitás a reaktorcsarnok légtérében, falán és a környezetben és ezek összege a zónakészlet hányadában

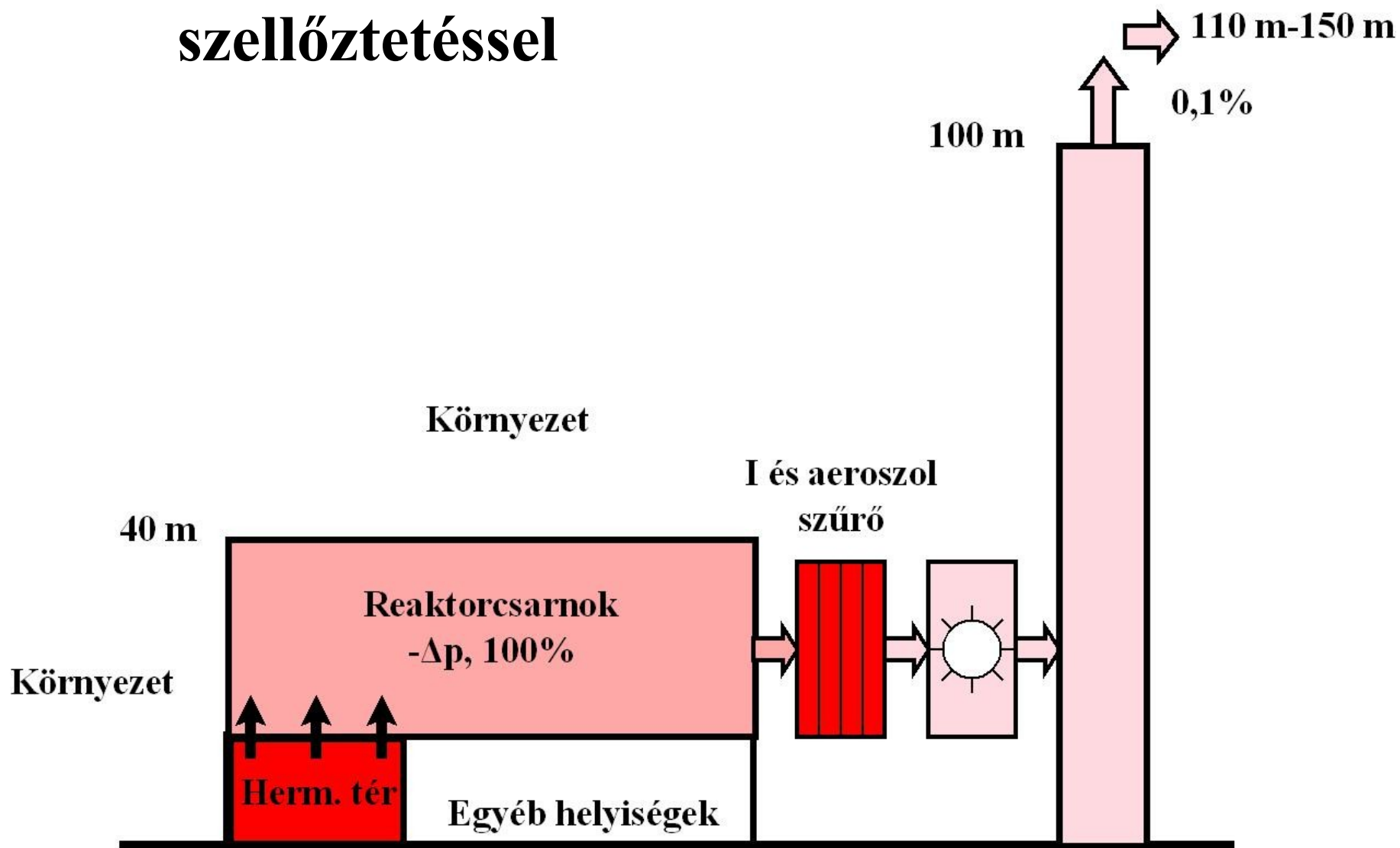
SZELLŐZTETÉS

- **A csarnokban teljes szennyezőanyag elkeveredés van.**
- **A reaktorcsarnok térfogata 160 000 m³.**
- **Az elszívás 1 vagy 2 db, egyenként 40 000 m³/h szívóteljesítményű TN01 rendszerrel történik.**
- **A TN01 rendszer aeroszol és jódszűrőinek hatásfoka egyaránt 99,9%.**
- **A szellőztetés nélküli, szűretlen kibocsátás magassága 40 m, a szűrt levegő kibocsátási magassága 120 m.**

Szellőztetés nélkül

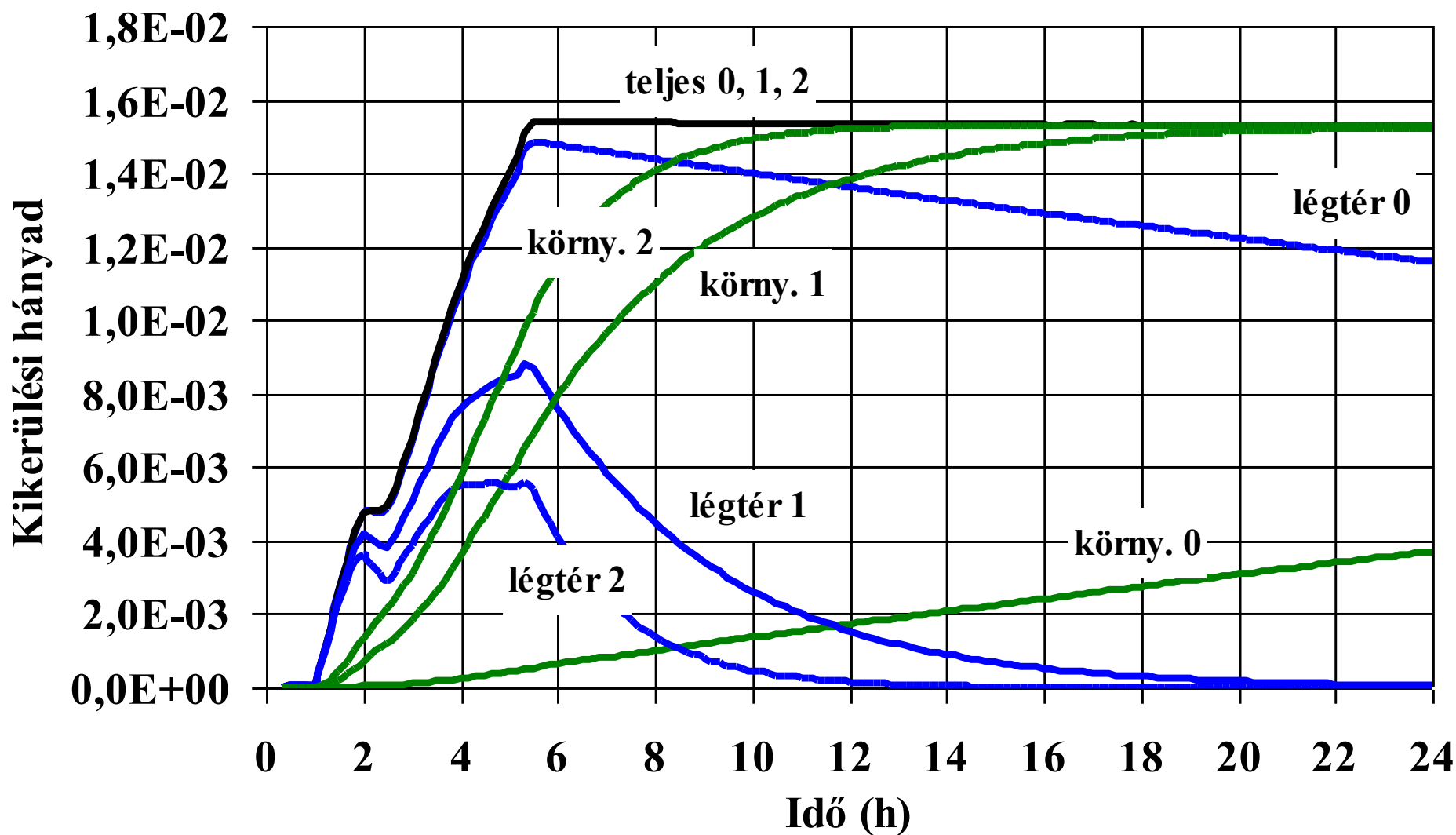

Szűrőn át történő szellőztetéssel

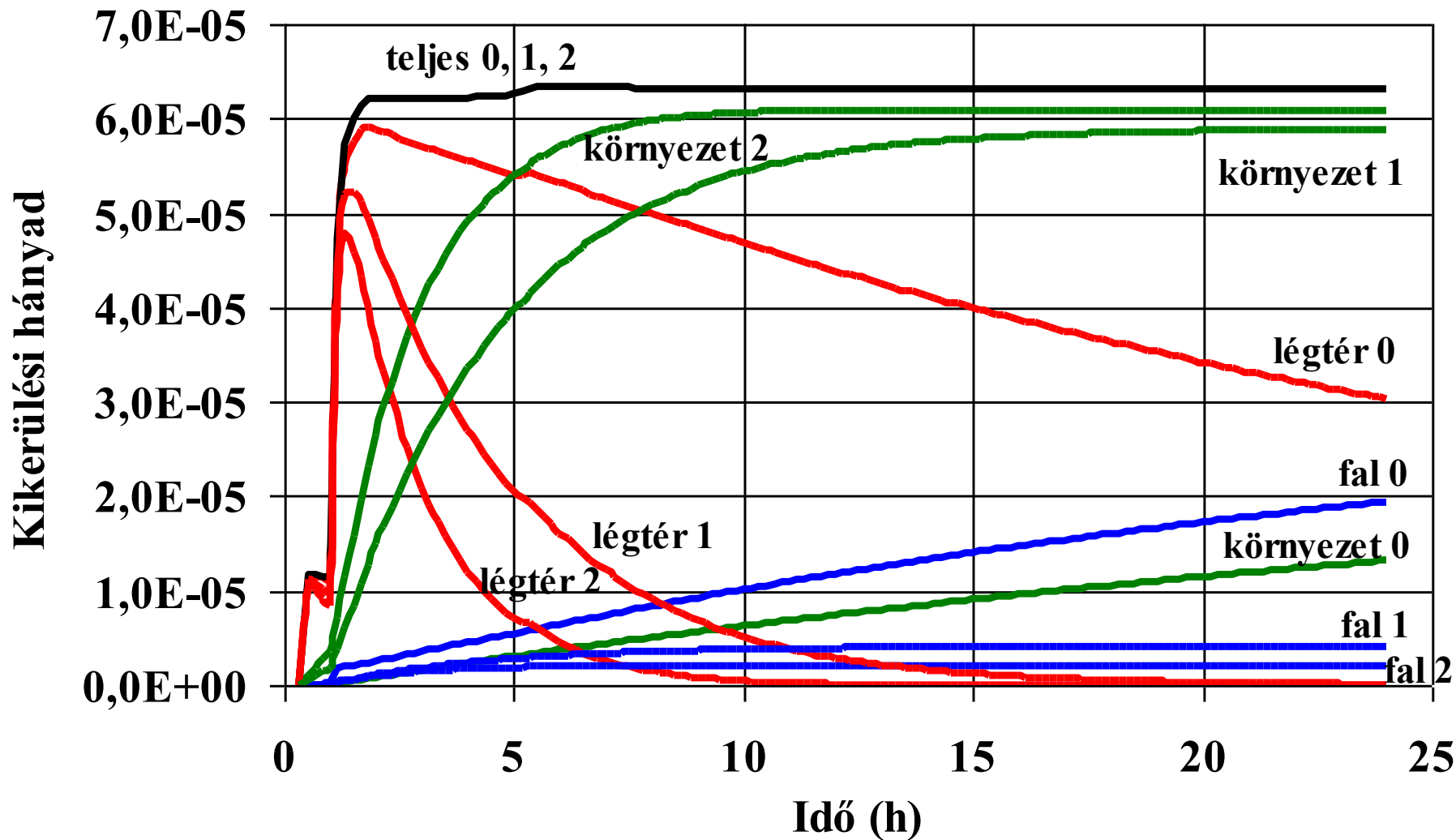

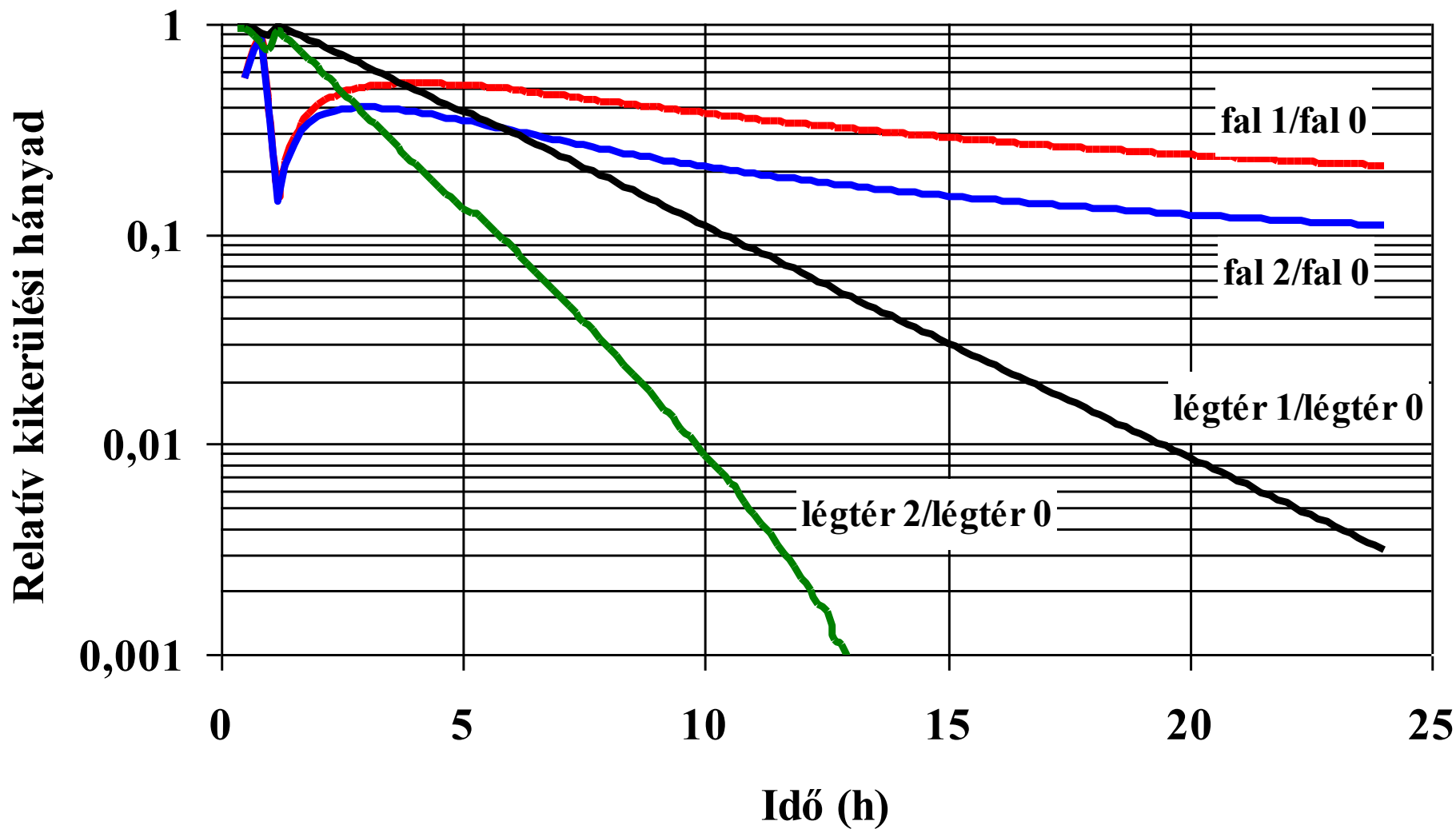
A nemesgázok kikerülési hányada 0, 1 vagy 2 TN01 rendszer üzeme esetén

A jód kikerülési hányada 0, 1 vagy 2 TN01 rendszer üzeme esetén

Az aeroszol jód falra és a légtérbe kerülésének relatív hányada (0 - nincs szellőztetés)

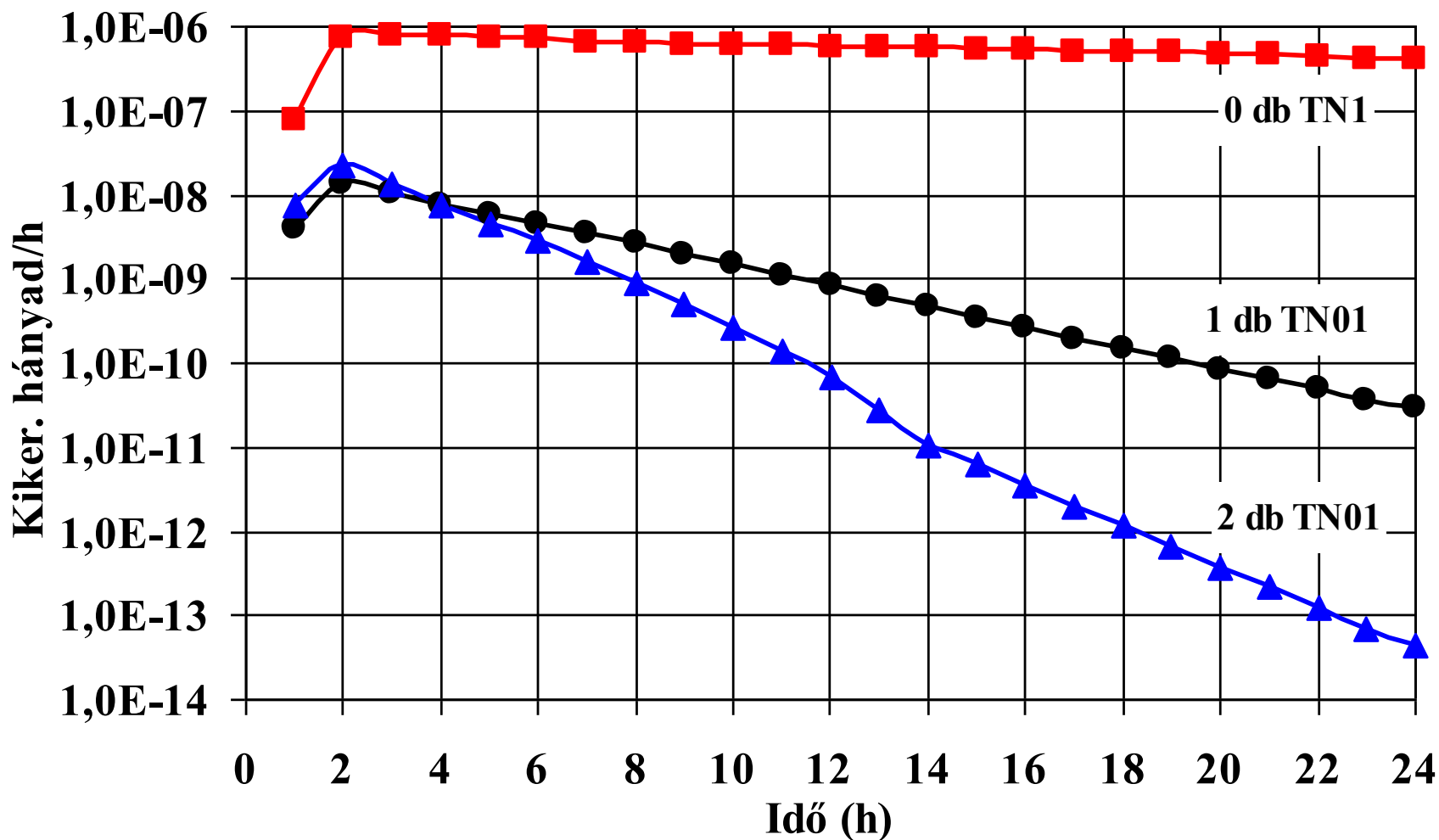

BÍRJA-E A SZŰRŐ A RAJTA LÉVŐ AKTIVITÁS OKOZTA HŐFEJLŐDÉST?

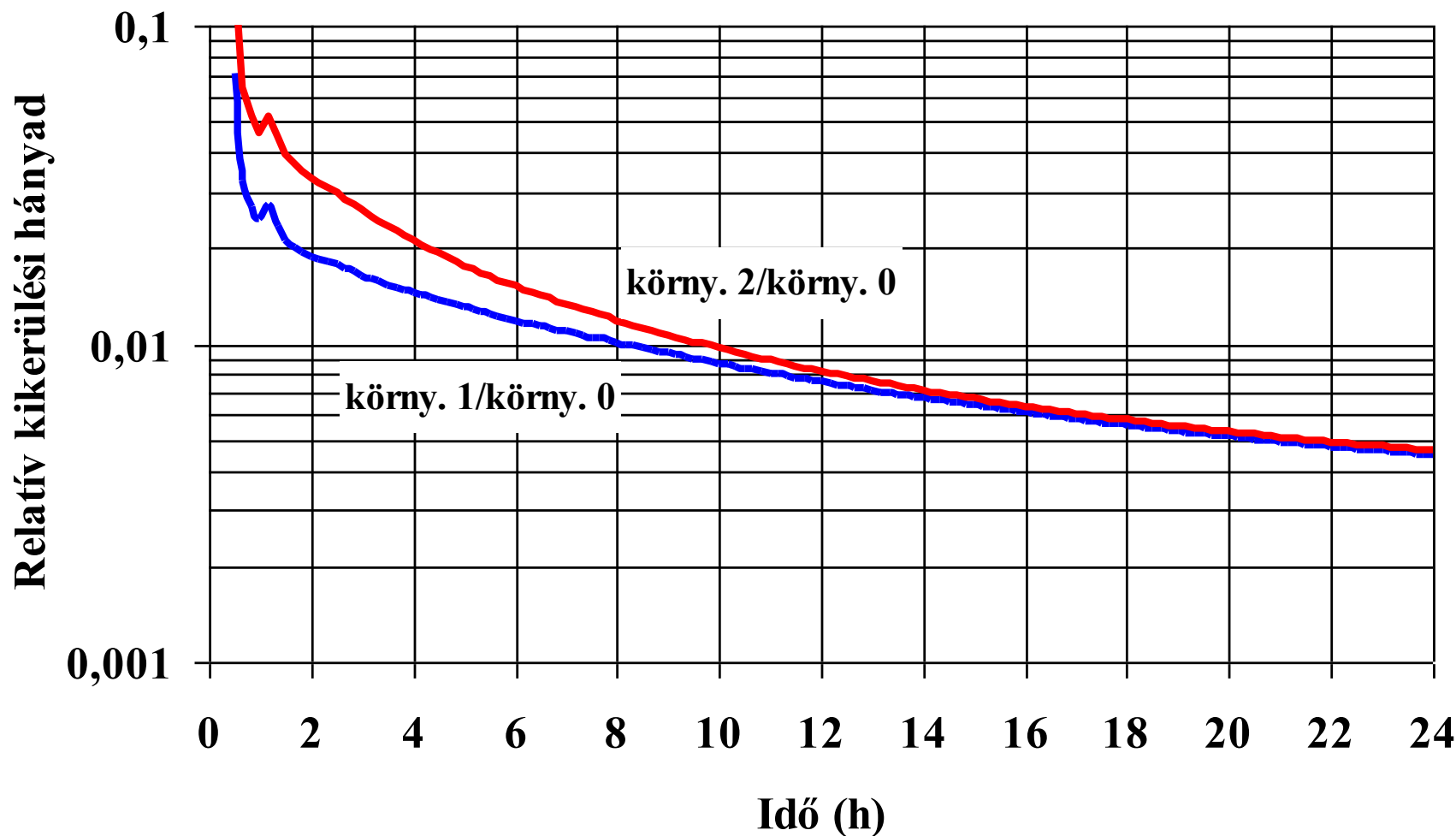
Konzervatív feltételezésekkel (csak 1 db TN01, nincs bomlás) a hőfejlődés mintegy 360 W.

Ha a légforgalom 40 000 m³/h, a levegő hőmérsékletének emelkedése 0,03°C.

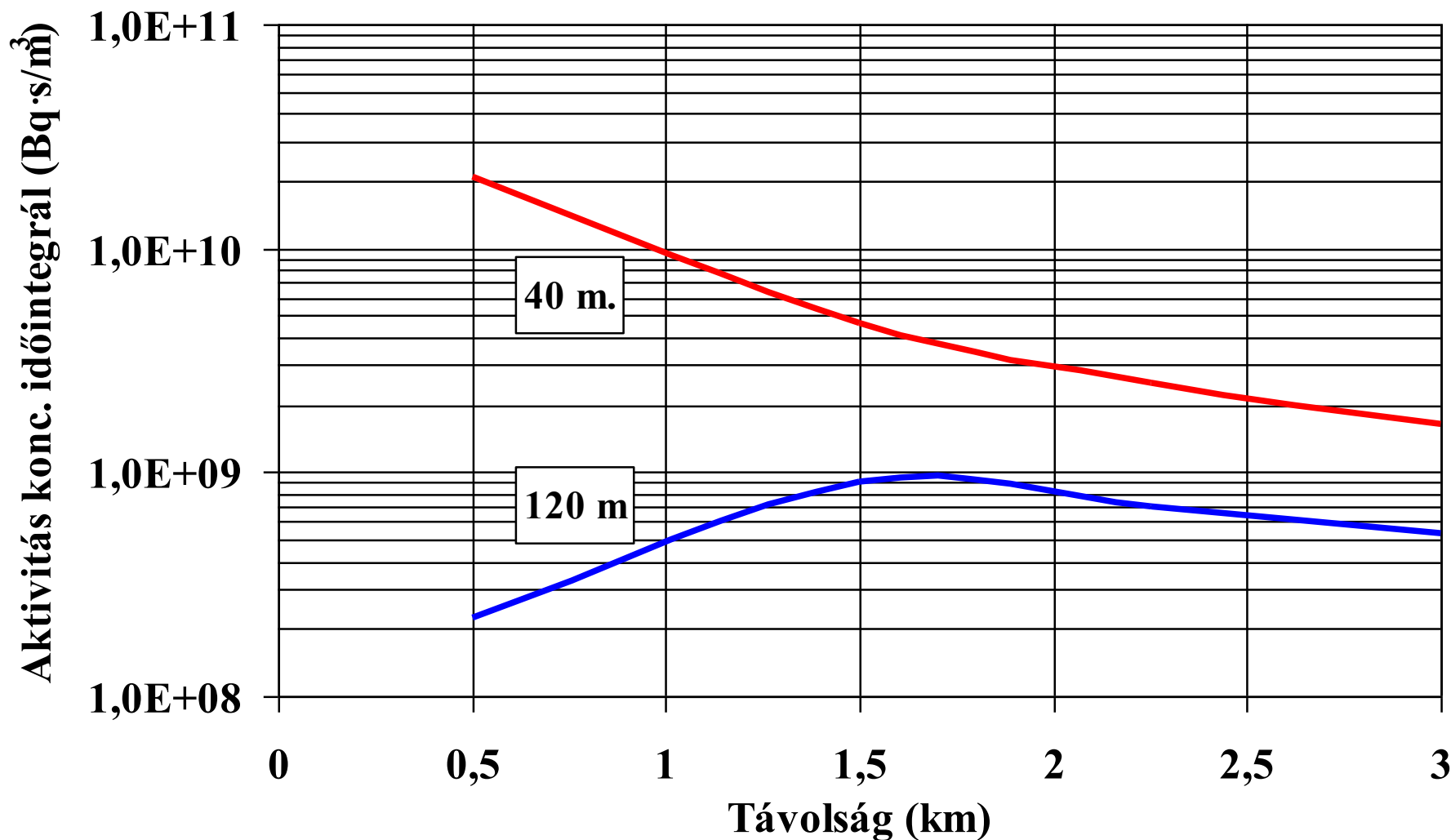
A jód környezeti kikerülési hányada elszívás nélkül, valamint 1, illetve 2 darab TN01 üzeme esetén. A TN01-nél a szűrési hatások 99,9%.

A jódt relatív környezeti kikerülési hányada az elszívás nélkül esethez viszonyítva 1, illetve 2 darab TN01 üzeme esetén.

Aktivitáskoncentráció időintegrál $1 \cdot 10^{15}$ Bq aeroszol, D Pasquill-kategória és 10 m-en 5 m/s-os szél, száraz idő

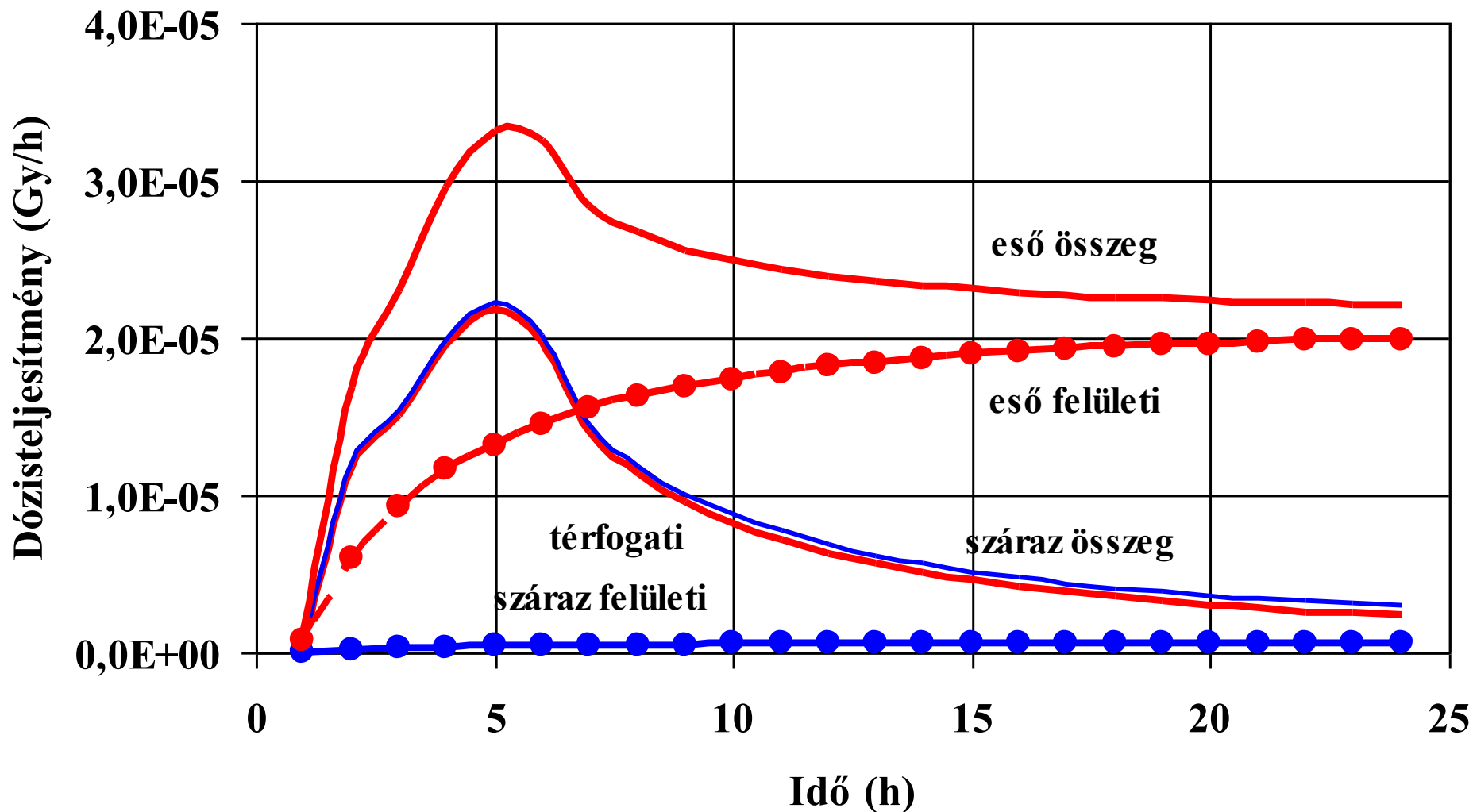

NAÜ AJÁNLÁS AZ ÁLTALÁNOS VESZÉLYHELYZETRE

A lakosságra vonatkozó általános veszélyhelyzet akkor jön létre, ha a talajfelszín szennyezettségéből eredő gamma-sugárzás $H^*(10)$ dózisteljesítménye eléri az 1 mSv/h értéket.

A környezeti gamma-sugárzás dózisteljesítménye száraz és esős időben szűrt szellőztetés esetén

Összefoglalás

1. Módszert dolgoztunk ki a reaktorcsarnoki szellőztetés hatásának számítására súlyos atomerőművi balesetnél és azzal egy mintaszámítást végeztünk egy súlyos, zónaolvadással járó baleseti helyzetre.
2. A számítások eredményeként megállapítottuk, hogy a szellőztetés révén a reaktorcsarnok légtér- és falaktivitása egy, a környezeti sugárterhelés mintegy két nagyságrenddel csökkenthető. *Ezek alapján fontos feladat a szellőztetés biztosítása súlyos balesetnél!*
3. A szellőztetés eredményeként a vizsgált súlyos balesetnél nem jön létre általános környezeti veszélyhelyzet.

Köszönöm a figyelmet!

TN01 baleseti szerepe

9.5.1.1. A TN01 rendszer csappantyún keresztül a TN13 rendszerrel összeköttetésben áll. A reaktorcsarnok esetleges radioaktív elszennyezése esetén a TN13 rendszer szívó légcsatornáin keresztül a csappantyú nyitásával a reaktorcsarnok jód- és aeroszol szűrt elszívása biztosított.

15.4. A TN01-TN13 átkötéssel megvalósult csarnoki szűrt szellőzés súlyos baleseti folyamatokban valószínűleg hatástalan, azt a számításokban nem lehet figyelembe venni.